

NORGES HØYESTERETT

Den 20. mai 2022 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Bergh, Thyness og Steinsvik i

HR-2022-1032-U, (sak nr. 21-169529STR-HRET), straffesak, anke over kjennelse:

A (advokat Jon Anders Hasle)

mot

Påtalemyndigheten (politiadvokat Pia Elsebeth Skjørshammer Løvli)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder spørsmål om overlevering til Polen etter arrestordreloven.
- (2) A, født 00.00.1987, er polsk statsborger. Domstolen i Kielce i Polen utstedte 8. juni 2021 europeisk arrestordre der A begjæres overlevert for gjennomføring av straffesak mot ham.
- (3) I arrestordren fremgår det at han er mistenkt for blant annet medvirkning til smugling og ulovlig handel med narkotika i Polen i perioden 2010–2015. Han skal blant annet ha hatt befatning med 9,9 kilo marihuana, 4,8 kilo amfetamin, 2 kilo hasj, 40 gram kokain og 5 000 tabletter MDMA (ecstasy). Dette skal ha skjedd mens A var medlem i en organisert kriminell gruppe. Maksimumsstraffen er oppgitt til fengsel i 12 år.
- (4) A befinner seg for tiden i Norge, der han soner en tilståelsesdom for straffbare forhold begått i Norge, herunder grov narkotikaforbrytelse.
- (5) Politiet begjærte 14. oktober 2021 kjennelse for at vilkårene for overlevering til Polen er oppfylt.
- (6) Vestfold tingrett avsa 27. oktober 2021 kjennelse med slik slutning:

«Begjæring om overlevering av polsk statsborger, A, f. 00.00.1987, til Polen tas ikke til følge.»
- (7) Etter anke fra påtalemyndigheten avsa Agder lagmannsrett 10. november 2021 kjennelse med slik slutning:

«Vilkårene er oppfylt for overlevering av A, født 00.00.1987, til Polen.»

- (8) A har anket kjennelsen til Høyesterett. Anken gjelder saksbehandlingen og rettsanvendelsen. I korte trekk er det gjort gjeldende at overlevering til Polen vil være i strid med Den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK) artikkel 6, jf. arrestordreloven § 8 andre ledd. Det er lagt ned slik påstand:

«Prinsipalt:

Begjæring om overlevering av polsk statsborger, A, f. 00.00.1987, til Polen tas ikke til følge.

Subsidiært:

Agder lagmannsretts avgjørelse av 10. november 2021 oppheves.»

- (9) *Påtalemyndigheten* har i hovedsak sluttet seg til lagmannsrettens begrunnelse og resultat. Det er lagt ned slik påstand:

«Anken forkastes.»

- (10) Ved Høyesteretts ankeutvalgs beslutning 2. desember 2021 ble saken utsatt i medhold av straffeprosessloven § 17 andre ledd. Bakgrunnen for dette var at sak nr. 21-154386STR-HRET, som gjaldt et lignende spørsmål, var overført til behandling av Høyesterett i avdeling. Kjennelse i denne saken ble avsagt 29. april 2022, se HR-2022-863-A.
- (11) Etter at kjennelsen ble avsagt i ovennevnte sak, har partene fått anledning til å uttale seg om betydningen av avgjørelsen for denne saken.
- (12) A har vist til at saken mot ham er iscenesatt av polske myndigheter. Denne opplysningen må legges til grunn, og det foreligger derfor konkrete omstendigheter som taler for at han vil få krenket sine rettigheter etter EMK artikkel 6 ved en rettergang i Polen. Det må i alle tilfeller gjøres nærmere undersøkelser av hvorvidt saken mot ham er iscenesatt, herunder må det opprettes dialog med polske myndigheter.
- (13) *Påtalemyndigheten* har vist til at denne saken er sammenlignbar med avdelingsavgjørelsen, og at utfallet derfor må bli det samme.
- (14) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at anken er en videre anke over kjennelse. Utvalgets kompetanse er da begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling og generelle lovforståelse, jf. straffeprosessloven § 388 første ledd nr. 2 og 3, jf. arrestordreloven § 14 tredje ledd andre punktum. For så vidt gjelder forholdet til Grunnloven og Den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK), kan utvalget også prøve lagmannsrettens konkrete rettsanvendelse, men ikke lagmannsrettens bevisbedømmelse.
- (15) I Høyesteretts kjennelse HR-2022-863-A gis det en bred redegjørelse for situasjonen i det polske rettsvesenet og betydningen av denne for gjennomføring av overlevering til Polen etter arrestordreloven. Høyesterett konkluderer i avsnitt 72 til 74 slik:

«Det er for tiden slike systematiske og generelle mangler ved det polske rettsvesenet at det er reell risiko for brudd på selve kjerneinnholdet i den grunnleggende retten til rettfærdig rettergang i EMK artikkel 6 nr. 1 (vurderingens første trinn). Norske domstoler

må derfor avslå en arrestordre til straffeforfølgning i Polen dersom det er alvorlige og godtgjorte grunner til å anta at det i tilfelle overlevering er reell risiko for krenkelse av denne grunnleggende retten (vurderingens andre trinn), jf. arrestordreloven § 8 andre ledd.

Fordi de nevnte systematiske og generelle manglene ved rettsvesenet i Polen er betydelige, skal det forholdsvis lite til av konkrete holdepunkter før vilkårene for overlevering ikke er oppfylt. For As del er holdepunktene likevel for svake. At han er tiltalt i en alvorlig narkotikasak, og at han offentlig har kritisert polske myndigheter i forbindelse med behandlingen av sin sak i Norge, kan samlet sett ikke anses tilstrekkelig.

Arrestordreloven § 8 andre ledd er derfor ikke til hinder for at A overleveres til Polen. Dette innebærer at anken må forkastes.»

- (16) At det er betydelige systematiske og generelle mangler ved det polske rettssystemet, er altså i seg selv ikke tilstrekkelig til å avslå en begjæring om overlevering til Polen. Det avgjørende vil være om det i den enkelte saken foreligger alvorlige og godtgjorte grunner til å anta at det i tilfelle overlevering er reell risiko for krenkelse av den grunnleggende retten til rettferdig rettergang som følger av EMK artikkel 6.
- (17) Det er vesentlige likhetstrekk mellom saksforholdet i HR-2022-863-A og denne saken. Begge saker gjelder tiltale for alvorlige narkotikaforhold som medlem av en organisert kriminell gruppe. I HR-2022-863-A var det likevel tale om vesentlig større kvantum narkotika.
- (18) Sakens karakter gir dermed ikke i seg selv holdepunkter for at vilkårene for overlevering ikke er oppfylt i dette tilfellet.
- (19) A har, utover en generell skepsis til det polske rettssystemet, gjort gjeldende at det foreligger særlige forhold i hans sak. Det fremgår av tingrettens kjennelse at «A har ... vist til at saken mot han er iscenesatt, at dette skyldes misunnelse og at noen ønsker å gjøre han til syndebukk i en større sak, der han tror at også politiet kan være involvert».
- (20) Om dette uttaler lagmannsretten:

«Det dreier seg i vår sak om overlevering til straffeforfølgning grunnet narkotikakriminalitet. A stiller seg uforstående til anklagen. Dette kan etter lagmannsrettens syn ikke være av vesentlig betydning. Han er tidligere domfelt for narkotikakriminalitet både i Polen og i Norge, sistnevnte ved tilståelsesdom. Det er etter lagmannsrettens syn ikke holdepunkter for at det bevisst er satt i gang 'et opplegg der han skal få skylden for det andre har gjort'. Hva hans oppfatning skyldes, om at politiet er delaktig i dette, er det ikke redegjort for. Lagmannsretten kan ikke se at anførslene om at det kan ha å gjøre med misunnelse eller at han er ønsket til syndebukk, underbygger noen slik reell fare.»
- (21) Ankeutvalget bemerker at det A har gjort gjeldende, verken er konkretisert eller nærmere underbygget. Lagmannsrettens begrunnelse er etter ankeutvalgets syn tilstrekkelig.
- (22) Etter dette forkastes anken.
- (23) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

Anken forkastes.

Erik Thyness
(sign.)

Espen Bergh
(sign.)

Kine Steinsvik
(sign.)

Dokumentet er i samsvar med originalen:
Julie So-Man Ng